

Zaak T-158/99

**Thermenhotel Stoiser Franz Gesellschaft mbH & Co. KG e.a.
tegen**

Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Staatssteun — Regionale steun — Regelmatigheid van handtekening
van advocaat op verzoekschrift — Procesbevoegdheid — Motivering —
Verenigbaarheid met gemeenschappelijke markt — Non-discriminatie —
Recht van vestiging van nationale concurrenten van begunstigde van steun —
Milieubescherming — Misbruik van bevoegdheid”

Arrest van het Gerecht (Eerste kamer — uitgebreid) van 13 januari 2004 II - 4

Samenvatting van het arrest

1. *Steunmaatregelen van de staten — Voorgenomen steunmaatregelen — Onderzoek door Commissie — Vooronderzoek en contradictoire fase — Verenigbaarheid van steunmaatregel met gemeenschappelijke markt — Moeilijkheden bij beoordeling — Verplichting van Commissie contradictoire procedure in te leiden*
[EG-Verdrag, art. 93, leden 2 en 3 (thans art. 88, leden 2 en 3, EG)]

2. *Beroep tot nietigverklaring — Natuurlijke of rechtspersonen — Handelingen die hen rechtstreeks en individueel raken — Tot lidstaat gerichte beschikking van Commissie waarbij staatssteun zonder opening van formele onderzoeksprocedure verenigbaar met gemeenschappelijke markt wordt verklaard — Beroep ingesteld door belanghebbenden in zin van artikel 93, lid 2, van Verdrag (thans artikel 88, lid 2, EG) — Ontvankelijkheid [EG-Verdrag, art. 93, leden 2 en 3 (thans art. 88, leden 2 en 3, EG), en art. 173, vierde alinea (thans, na wijziging, art. 230, vierde alinea, EG)]*
3. *Handelingen van de instellingen — Motivering — Verplichting — Omvang — Inaanmerkingneming van context en geheel van rechtsregels [EG-Verdrag, art. 190 (thans artikel 253 EG)]*
4. *Steunmaatregelen van de staten — Begrip — Juridisch — Uitlegging op basis van objectieve elementen — Reserveringsovereenkomst — Beoordeling aan hand van criterium van particuliere investeerder [EG-Verdrag, art. 92, lid 1 (thans, na wijziging, art. 87, lid 1, EG)]*
5. *Beroep tot nietigverklaring — Middelen — Misbruik van bevoegdheid — Begrip [EG-Verdrag, art. 173 (thans, na wijziging, art. 230 EG)]*

1. De procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag (thans artikel 88, lid 2, EG) is volstrekt noodzakelijk wanneer de Commissie ernstige moeilijkheden ondervindt bij de beoordeling, of een steunmaatregel verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt. De Commissie mag zich slechts tot het in artikel 93, lid 3, bedoelde vooronderzoek beperken om een beschikking te geven waarbij zij geen bezwaar maakt tegen een steunmaatregel, indien zij na een eerste onderzoek tot de overtuiging kan komen, dat die steunmaatregel verenigbaar is met het Verdrag. Leidt dat eerste onderzoek de Commissie echter tot een tegengestelde conclusie of heeft zij niet alle problemen weten op te lossen die zich bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de steunmaatregel met de gemeenschappelijke markt voordoen, dan is zij verplicht alle

nodige adviezen in te winnen en hiertoe de procedure van artikel 93, lid 2, in te leiden.

(cf. punten 59-61)

2. Ondernemingen die rechtstreeks concurreren met een onderneming die steun heeft ontvangen, die belanghebbenden zijn in de zin van artikel 93, lid 2, van het Verdrag (thans artikel 88, lid 2, EG), moeten worden aangemerkt als rechtstreeks en individueel geraakt door een beschikking van de Commissie waarbij de toegekende steun ver-

enigbaar met de gemeenschappelijke markt is verklaard zonder dat de procedure van artikel 93, lid 2, is ingeleid, zodat zij beroep tot nietigverklaring van die beschikking kunnen instellen.

(cf. punten 69, 73)

reserveringsovereenkomst, kan niet alleen op grond dat twee partijen zich wederzijds tot prestaties verbinden, bij voorbaat van het in artikel 92, lid 1, van het Verdrag (thans artikel 87, lid 1, EG) bedoelde begrip steun worden uitgesloten; voor de kwalificatie ervan moet worden nagegaan of de steun ontvangende onderneming een economisch voordeel ontvangt dat zij onder normale marktvoorwaarden niet zou hebben verkregen.

3. Bij de beoordeling of de motiveringsplicht is nagekomen, moet niet alleen acht worden geslagen op de bewoordingen van de betrokken handeling, maar ook op het geheel van rechtsregels die de betrokken materie beheersen.

(cf. punten 106-108)

4. Het begrip staatssteun, zoals omschreven in het Verdrag, is een juridisch begrip en moet worden uitgelegd op basis van objectieve elementen.

(cf. punt 94)

5. Een beschikking is alleen dan onregelmatig wegens misbruik van bevoegdheid, wanneer er objectieve, ter zake dienende en onderling overeenstemmende aanwijzingen bestaan dat zij uitsluitend althans overwegend is vastgesteld om andere dan de opgegeven doeleinden te bereiken, dan wel om te ontkomen aan de toepassing van een procedure die het Verdrag speciaal heeft voorzien om aan zekere omstandigheden het hoofd te bieden.

Een maatregel die een overheidsinstelling ten aanzien van een particuliere onderneming treft in de vorm van een

(cf. punt 164)